

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

МАКЪ

№ 205 (22894)

2023-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЬЫЙ
ШЭКИОГЪУМ и 8

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Уахътэм диштэрэ гъэсэныгъэр

Гъэсэныгъэм епхыгъэ инфраструктурэу джырэ уахътэм диштэрэ шыгъэным фэгъэхыгъэ лофтхъэбзэ инхэр Адыгеим щэклох.

Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэу Клерэщэ Анзаур, гъэсэныгъэмрэ шэныгъэмрэкIэ министрэм ипшэрылхэр зыгъэцаклэу Евгений Лебедевир, Тэхутэмыкье районим ипашэу Шэо Аскэр, подряднэ организациехэмрэ предприятиехэмрэ ялэшхэтхэр.

Къуаджэу Адыгеяклэм зыщэлэм, республикэм и Лышхъэ урамэу Бжъэдыгъум щэгъэпсырэ еджаплэу нэбгырэ 1100-м тельытагъэм лофхэр зэрэщы-

Лъэпкъ проектэу «Гъэсэныгъэ» зыфилоэрэм тегъэпсыхыгъэу клэу еджэплI 5 джырэкIэ республикэм щашы: зыр — Мыекъуапэ (нэбгырэ 1100-м тегъэпсыхыгъэ), 4-р — Тэхутэмыкье районим (псэуплэу Яблоновскэм нэбгырэ 1100-м тегъэпсыхыгъэу еджэплI 2 кыдэтэджэшт, къуаджэу Адыгеяклэм нэбгырэ 1100-м тельытагъэу зы, Бжыхъэкъоежым клэлэеджэкIо 250-рэ зычIэфэшт зы еджаплэ ащашы). Ащ нэмыклэу къэралыгъо программэу «Къуаджэхэм хэхъоныгъэ ягъэшыгъэныр» зыфилоэрэм тетэу Мыекъопэ районим нэбгырэ 250-м тельытэгъэ еджаплэ щашы.

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат Тэхутэмыкье районим зыщэлэм къуаджэу Адыгеяклэмрэ псэуплэу Яблоновскэмрэ ащашырэ еджаплэхэр зэригъэлъэгъуэгъэх.

Мы лофтхъэбзэм хэлэжыгъэх Адыгэ

Сурэтхэр: А. Гусев

клэкыхэрэм нэлуасэ зыфишыгъ. Мыщ сомэ миллиард 1,3-м еху пэлухъащт. Подрядчикэу «Полус» зыфилоэрэм 2023-рэ илъэсым тыгъэгъазэм ехуылэу псэуальэр атынэу кыгъэгугъагъэх. НепэкIэ унэм ыпкъ хъазыр, ышхыи тыралхъэгъах. Апчхэр халхъагъэх, инженер коммуникациехэр агъэпсых, джащ фэдэу унэм кыпэлэу чыплэр гъэклэрэкIэ гъэнымклэ лофшIэн гъэнэфагъэхэр зэшлуахых.

Къумпыл Мурат районимрэ подряднэ организациехэмрэ япашэхэм гушыгъу зафэхъум кыыхигъэщыгъэ лофшIэнхэр игъом ыкли дэгъоу зэшлэхыгъэнхэм мэхъанэшхо зэрилэр. Анахъэу аналэ зытырагъэтын фаехэм ащыщых инженер коммуникациехэм япхыгъэ лофыгъохэр.

(Иклэух я 2-рэ нэклуб. ит.)

Адыгеир къазэрахэщырэр

Дунэе къэгъэлъэгъон-форумэу «Урысыер» зыфилоэрэм Москва кыщызэлэуахыгъ. Хэгъэгум ишъолыырхэм гъэхыгъэу ялэхэм, ятарихъ, яхабзэхэм къэгъэлъэгъоним къеклуалэхэрэр нэлуасэ афашыщтых.

ХъакIэхэм Адыгеим иэкспозициие аналэ кытырадзагъ. Пэсэрэ Мыекъопэ культурэм итамыгъэхэр игъэклотыгъэу зэрэщыгъэгъэфагъэхэмклэ ар адрэхэм къахэщы. ХъакIэхэм блэкыгъэр ялэубытыплэу тинеушрэ мафэ зыфэдэ хуштыр, къарыкIоштыр зэрагъэшIэн алъэкIыщт.

ГушыIэм пае, къэгъэлъэгъоним къеклуалэхэрэм Адыгеим икъэралыгъо быракъ итеплэ зилэ констукцием ипчэгу зыхъэхэкIэ, къарыкIоштыр зэрагъэшIэн алъэкIыщт. Адыгеим ис лъэпкъхэм языкIыныгъэ, мамырыгъэрэ зыпкъитыныгъэрэ ащ зэрилыхэр композицием къеушыхъаты.

Республикэм истенд иэкранышхуи 7-мклэ Адыгеим ичылопс идэхэгъэ, республикэм гъэхъэгъэ шъхъалэу илэхэр видеороликхэмклэ къагъэлагъо. Кавказым идомбай истатуи мыщ шалъэгъун алъэкIыщт. Лъэпкъым мэхъанэшхо зэритырэ адыгэ Iэнэ лъэкъуишым ишлуагъэкIэ республикэм икультура хъакIэхэр хэшагъэ хуштых. Зэрэхъураемклэ Iанэр тыгъэм фагъадэ, нарт эпосыр ары апэу ар кызыхафэрэр.

Адыгеим илыкIохэм хъакIэхэм яупчIэ пстэуми джэуапхэр къаратыжыщтых, мэкъу-мэшымклI, медицинэмклI гъэхыгъэу ялэхэм, адыгэ къуаеи къатегушыIэщтых; хъакIэхэр къэралыгъо ансамбльхэу «Налмэсымрэ» «Ислъамыемрэ» ятворчествэ нэлуасэ афашыщтых; инвестиционнэ проект инэу зыгъэпсэуылэу «Лэгъонакхэр» зэрагъэцаклэрэм, зеклонимклэ гухъэлэу ялэхэм къатегушыIэщтых; Кавказ хысап гупчэмрэ республикэ естественнэ-хысап еджаплэмрэ нэлуасэ афашыщтых.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат хэгъэгум щыпсэухэрэмклI ихъакIэхэмклI мы форумым мэхъанэшхо зэрилэр кыыхигъэщыгъ.

(Иклэух я 2-рэ нэклуб. ит.)

Уахътэм диштэрэ гэсэныгээр

(Икляух).

Муниципалитетым шъхьафэу пшээрлы фишыгъ еджаплэхэм апае лэмэ-псымэхэм ящэфын, чыплэм изтегъэпсыхьан ыкли кьэгагъэхэмрэ чыгхэмрэ гэтысхьэгъэнхэм япхыгъэ лофтхьабзэхэр зэшлохыгъэнхэм.

«Еджэпаклэхэм яшын-клэ зэхэуытэгъэ лофтхьабзэу кьыдэлытэгъэн фаехэр зэклэ игъом ыкли дэгъоу зэшлохыгъэнхэм тыналэ тедгъэтын фае. Псэолъэш-монтаж лофшлэнхэр тэрэзэу гэцэклагъэ хъунхэм, джырэ уахътэм диштэрэ лэмэ-псымаклэхэр ачлэгъуцогъэнхэм кьапкырыкхьэзэ, мы лофхэм афэгъэзэгъэ пстэуми алэ зэклэдэгъэу япшээрлыгъэр агъэцэкленхэм амалэу ялэр рахьылэн фае. Ащ даклоу пшээр-

лэу ялэхэр шуагъэ кьытэу зэшлозыхын зыпэклышт клэпэгъаджэхэр еджаплэхэм алутынхэм мэхьанэшхо и!» — **кылуагъ Къумпыл Мурат.**

Республикэм и Лышхьэ хэушхьафыкыгъэу кьулыкхьэм ыкли псэолъэшлыным фэгъэзэгъэ пашэхэм аналэ тыраригъэдзэгъэ лъэсгъогухэр, унэхэм яклолэрэ гъогухэр, общественнэ транспортыр кьызыцуцурэ чыплэхэр зерищыклагъэм тетэу зэтэгъэпсыхьэгъэнхэмклэ кьэуцурэ лофыгъохэм икьоу аналэ атырагъэтын зэрэфаем.

А мафэ дэдэм Къумпыл Мурат Инэм щагъэпсырэ лэзэплэр зэригъэлъэгъугъ. Псауныгъэм икьэхъумэн-клэ республикэ программэу шылэм диштэу лофшлэнхэр агъэцэклэх. Квадрат метрэ мини 5,1-рэ

фэдиз зыубытырэ псэуалъэм сомэ миллион 380-м ехъу пэлухьащт. Зы мафэм нэбгырэ 450-мэ яфэ-ло-фашлэхэр мыщ шы-зэшлуахынхэ альэклышт. 2024-рэ ильэсым ыклэм ехъулэу псэуалъэр атынэу мэгугъэх.

Районым ыкли подряд-нэ организациехэм япашэхэм республикэм и Лышхьэ гуцылэгъу зафэхъум кьызырэхигъэщыгъэмклэ, псауныгъэм икьэхъумэн-клэ псэуалъэу ашлэхэрэм Адыгеим апшээрэ мэхьанэ щараты. Джырэ уахътэм диштэрэ, дэгъоу зэтэгъэпсыхьэгъэ, нэбгырэ пчъагъэу шылэжъэн фаер зыщыкхьэр лэзэплэхэр ары цыфхэм игъом ыкли икьоу медицинэ лэпылэгъу зашаратын альэклыштхэр.

АР-м и Лышхьэ ипресс-кьулыкхьэ

Адыгеир кьазэрахэщырэр

Е. Лаврентьева.

(Икляух).

«Дунэ кьэгъэлъэгъон-форумэу «Урысыер» зыфилорэм мэхьанэу илэм уасэ фэшлыгъуай. Хэгъэгум ишъольырхэм гъэхьагъэу ялэхэм изакъоп цыфхэр нэлуасэ зыфэхуыштхэр. Мы лофтхьабзэм шъольырхэм языкыныгъэ зэрэпытэр, обществэр зэрэзэкъотыр, мафэ кьэс республикэ, край, хэку пэпчъ лоф гэ-нэфагъэ зеришлэрэр кьыгъэлъэгъошт. Тэ кьэдгъэлъэгъон икьун тил! Тихэгъэгу культурэ бай, чылопс дахэ, чычлэгъ байныгъэхэр, псынклэу хэхьоныгъэ зышлэрэ промышленностыр, наукэр, медицинэр, мэкъу-мэщыр илэх. Урысыем ибайныгъэ шъхьалэр ицлыфхэр ары. Хэгъэгум ис лъэпкэ пэпчъ шэн-хэбзэ гъэнэфагъэхэр илэх. Кьэгъэлъэгъоным амал кьытышт Урысыем ишъольыр пстэуми, ахэм арыс лъэпкхьэми псын-клэу нэлуасэ зафашынэу, опытуу ялэм-клэ зэхъожьынхэу, зэрэздэлъэхьэштхэм-клэ зээзгъыныгъэ зэдашынэу, амышлэ-щтыгъэ лъэныкьуабэмэ нэлуасэ зафашынэу», — **кылуагъ Къумпыл Мурат.**

Адыгэ Республикэм иэкспозицие я 75-рэ павильоным кьыщызэлъахыгъ. Урысые Федерацием ишъольырхэм анэмьклэу, федеральнэ кьулыкхьэхэри, бизнесым, общественнэ организациехэм, технологическэ корпорациехэм ялыкыло

пэрытхэри кьэгъэлъэгъоным кьыхэлэжъэ-щтых. Лъэпкхьэм языкыныгъэ и Мафэ ехъулэу ар кьызылэхыгъ, космонав-тикэм и Мафэ — 2024-рэ ильэсым мэлылфэгъум и 12-м нэс лоф ышлэшт.

Тиреспубликэ ипчэгъу — дунэ зыкыныгъэм итамыгъ

Адыгеим икьэгъэлъэгъон чыплэ шъхьалэр шызыубытырэ скульптурэр зилэшлагъэр зэлъашлэрэ лэпэлэсэу Еутых Ась. Композицием итеплъэ зигукъэклыр ащ ишхьэгъусэу Тыркоо Руслъан. АР-м ибыракъ 3D шапхэ илэу кьэгъэлъэгъо-ным ипчэгъу шыпкхэ ит. Ащ мэхьанэу халхьагъэр Тыркоо Руслъан «Адыгэ макъэм» кьыфилотагъ:

— **Ильэс 20-клэ узэклэбэжъмэ, адыгэ быракхьыр шылэныгъэм, мамыр псэуклэм ятамыгъэу кьызырэбгъэлъэгъон плъэ-кыштыр тыгу кьэклыгъэу Асерэ сэрырэ тыдэлэжъагъ. Апэрэ скульптурэхэр АР-м илыкыло Гъэлорышлэпэу Москва шылэр зычлэт унэм члэдгъэуцогъагъэх. ВДНХ-м щыдгъэуцугъэр ащ теыхыгъэу щыт, ау нахь ин — метри 5,5-рэ ильэгагъ, мыу-лыиэрэ гуычлэ гъэткыгъэм хэшлыкыгъ. Зэтырихьэрэ щэбзащэхэм ашхьагъ жьогъо 12-р зэфэзыщэрэ геометрическэ пкыгылоу «додекаэдр» зыфалорэр кьегъэлсы. Мыекьогъэ археологиеу культурэм ишапхьэмэ адиштэу Асе ар ыгъэклэрэ-клагъ. Щэбзащэхэр аукодыеу быракхьым кьытехьагъэхэп. Тизэрэ ыпэклэ я IX-рэ лэшлэгъум кьыхэхыгъэ мэзытхьэм иоб-раз шхьхьэм ибжъакъохэр тетэу, щэ-бзэщиц ыкылылэу зэрэщытыгъэр нарт пшыналъэхэм кьахэнэжыгъ. Тиланэ зэрэлъэкъуищымы мыхьанэ гъэнэфагъэ илагъ. Анахь пытуу, утемыщынахьэу бгъэуцун плъэклыштыр лъэкъуищым кьыщэжъэ. Хэгъэунафыкыныгъэу сыфай зэфэщыгъэ щэбзащэхэм ашхьагъ жьогъо 12-р ащ фэдэу зэрэщытыгъоигъэм адыгэ лъэпкхьэм языкыныгъэ имэхьанэ зэрэхэтлэагъэр. Гъэшлэгъоныр астро-номхэу Хабл-телескопхэмклэ ошъогуи иплъэхэрэм кьызыраушыкхьатирэмклэ, жьуагъоу космосым итэкхьагъэхэр а шэпхэ дэдэхэм атетэу зэхэуцох. Дунаир кьэзыгъэхьыгъэм ишэпхьэшлуклэ («гар-мония мироздания» зыфалорэм фэдэу) ар алытэ. Адыгэ лъэпкхьэр, адыгэ чылыгур ащ занклэу епхыгъэу хьугъэ. Адыгэ быракхьым инэпэплэу кьэгъэ-лъэгъоным щыдгъэуцугъэр дунаим изы-кыныгъэ итамыгъэ инэу щыт, — **хигъэунафыкыгъэ Тыркоо Руслъан.****

ТЭУ Замир.

Къушхьэхэм ыкли лэзэгъупсыхэм адэжъ

Ростов кыкыгъэу апэрэ зекло мэшлокум Мыекьогъэ районым ит поселкэу Каменноост-скэм блэкыгъэ шэмбэ-тым щыпэгъокыгъэх, ар «Къушхьэхэм ыкли лэзэгъупсыхэм адэжъ» зыфилорэ проектуу Уры-сые мэшлоку гъогухэм (РЖД) агъэпсыгъэм кьы-дыхэлъытагъ.

Мэшлокур гъогоу кьы-зэрыкылагъэр: Ростов-на-

кыи 5-клэ ежъагъэу кьэ-сыгъ. Зэхэщаклохэм язэ-кылагъэп, чыплэрысхэри зекло кьэкылагъэхэм апэ-гъокыгъэх, ашлогъэшлэгъо-нэу мэшлокури зэпаплы-хьагъ.

Хьаклэхэр хэушхьафы-кыгъэ автобусхэм ара-гъэтысхьагъэх. Каменно-мостскэр зэрыпэгэрэ чы-плэ дахэм — Хьаджыкыу тлоклэ зэжъум зеклохэр апэ рацэллагъэх. Ау ащ дэхьанхэм ыпэклэ ахэм

публикэ советэу «Зекло Адыгеир» зыфилорэм хэтэу Ольга Ивановам.

Хьаклэхэр адыгэ шагу-хэм адэхьагъэх, Лъэпкы музеем шылагъэх, Гъозэ-рыплээрэ Лэгъо-Накьэ икьушхьэ тешьорэ зэра-гъэлъэгъуыгъэх. Джащ фэ-дэу ахэр Михайло-Афон-скэ чылысым, Рыфабгъо ипсыкьефэххэм ащыла-гъэх, лэзэгъупс-псынэ-клэчхьэм зашгъэпскыгъ, адыгэ кьуаеи ыкли лъэпкы

А. Балабасъ.

Дону — Краснодар — Туапсэ — Мыекьуапэ — Хьаджыкыу.

Зеклохэм программэ гъэшлэгъон апагъохыгъ, мэфитлум Адыгеим идэх-гъэ зэрагъэлъэгъуныр ыкли лъэпкы шэн-хабзэхэмрэ адыгэ шхыныгъохэмрэ нэлуасэ зэфашыныр ащ кьыдыхэлъытэгъагъ.

Мыщ ыпэклэ Къумпыл Мурат кьыхыгъэщыгъагъ мыщ фэдэ проектхэм Урысыем зеклонымклэ иамалхэм зэрахыгъахь-рэр, тиреспубликэ лэклоцлэ зеклонымклэ нахь лъэгъуп-хьэ зэрэхьурэр.

— **Сицыхьэ тель мы мэшлокур зеклохэмклэ зэ-рэгъэшлэгъоныштым. Ахэм тиреспубликэ фэгъэхыгъэ кьэбар гъэшлэгъонхэм за-щэгъэгъозэн ыкли кав-каз хьаклэгъэблэгъэныр зыфэдэр икьоу зэхашлэн зэралъэклыштым, — кьы-луагъ Къумпыл Мурат.**

Станицеу «Хьаджыкыу» зыфилорэм мэшлокур ма-фэм сыхьатыр 3-м такы-

шлхьафтын афашыгъ: ан-самблэхэу «Синдикэмрэ» «Казачатамрэ» концерт кьафатыгъ. Концертым зеплхьэхэ ужым ахэр зекло гъогум теыхьагъэх.

— **Апэрэ зекло мэшло-кум Ростов хэкум щыщ нэбгырэ 75-рэ кьытфи-щагъ. Мэфитлум мыщ уахътэр зэрэщэгъэклошт программэр тэ ахэм афэд-гъэхьазырыгъ. Зекло гъо-гум тетхэм яаужырэ уцу-плэр Адыгеир арэу зэ-рэщытыр кьыдэтлэыти, тыкьэзыуцухьэрэ дунаим, тышъольыр итарихь, икуль-турэ, иэкономикэ афэгъэ-хыгъэ кьэбархэм ащыд-гъэгъозэнхэу итхьахьагъ, арэуштыуи тыпсэугъ. Мы мазэм джыри зы зекло мэшлоку тежэ, тыгъэгъа-зэми зы кьэклонэу щыт. Джыдэдэм тэлъэгъу зекло кьытфакылагъэхэм проек-тыр агу зэрэрихыгъэр, рэзэныгъэ гушылабэу кьы-талуагъэхэм ар кьаушыкхьа-ты, — кьылоутагъ лофтхьа-бзэм изэхэщаклоу, рес-**

шхыныгъохэм ялэшлугъэ аулпэкыгъ.

— **Краснодар краим сыкыщыкхьыгъ нахь мы-шлэми, Москва сыщэпсэу. Сицыкыгъом кьыщэгъэ-жъагъэу Адыгеир шу сэл-лэгъу, сянэ-сэтэхэм сы-ргъусэу ренэу тыкьакло-щтыгъ, кьушхьэхэм кьа-щыткылухьэу, щэтырхэм чэщырэ ташычъыеу бэрэ кьыхэхыгъ. Мыщ фэдэ зекло проект шылэ зэрэ-хьугъэм лъэшэу сигъэгъу-шуагъ, джыри зэ сиклэсэ Адыгеим сыкьэклон амал силэ хьугъэ, — игушшы-сэхэмклэ кьыддэгъошагъ Ольга Папенкэр.**

Зэхэщаклохэм кьызе-ралыагъэмклэ, проектуу «Къушхьэхэм ыкли лэзэ-гъупсыхэм адэжъ» зы-филорэм ишлугъэклэ, зекло мэшлокухэр шэклогъум, тыгъэгъазэм, мээам ыкли гъэтхалэм тадэжъ джыри кьэклоштых.

Александра БАЛАБАСЪ.

Адыгэ Республикэм инахьыжхэм я Совет хэтхэм лъэшэу гухэкл ащы-хьыгъ советскэ, урысые дирижер цлэ-рылоу, Санкт-Петербург дэт филар-мониеу Дмитрий Шостакович ыцлэ зыхьырэм ихудожественнэ пащэу, СССР-м, РСФСР-м, Кьэбэртэе-Бэлъ-кыарым янароднэ артистэу Темыр-кьэнэ Юрэ Хьатыу ыкьом ыныбжъ ильэс 85-рэ хъунклэ мазэ кьэнагъэу идунай зэрихьожыгъэр.

Темыркьэнэ Юрэ ильэс 25-рэ Пе-тербург ифилармоние ипэщэгъ, тхэ-гъэгъуи, лэкыб кьэралыгъохэм осэшхо кьащыфашыштыгъ, урысые, дунэ тынхэр, кьэралыгъо шлхьафтынхэмрэ щытхьуцлэхэмрэ бэу кьыфагъэшъо-шагъэх. Лениным иорден, «Хэгъэ-гум ыпашхьэ гъэхьагъэу щырилэхэм афэшл» зыфилорэ ордениплри кьызы-

фагъэшъошэгъэ, мыпшыжъэу лоф зышлэгъэ Ю. Темыркьанэм тхэгъэгъу икультуэр илахьышхо хишыхьагъ, ащ ыцлэ зэрэдунаеу шашлэщтыгъ. Уры-сые культурэм члэнэгъэшхо ышлыгъ. Дирижер цлэрылом ыцлэ егъэшлэрэу тхэгъэгъу икультуэр кьыхэнэжышты, адыгэхэм ренэу агу илышты.

Адыгэ Республикэм инахьыжхэм я Совет хэтхэр гухэклышхо ащыхьоу Темыркьэнэ Юрэ Хьатыу ыкьом игупсэхэмрэ илахьылхэмрэ афэтхьау-сыхэх. Темыркьэнэ ллакьоми, шы-мылэжыым иуагъуи кынышхо кьа-фыкыкыгъ. Шьуикын кьыжудэтэ-гощы, тыкыжъудэшыгъо.

ГЪУКЪЛЭ Нурбый.

Адыгэ Республикэм инахьыжхэм я Совет итхьамат.

Адигеим и тарихъ пытэу хэуцуагъ

Шэкогъум и 7-м имэфэкл мафэ хигъэунэфыкыгы Адыгеим иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан.

Зэраапэрэ Президентыгъэм имызакъоу, Адыгеир Краснодар краим кызэрэхэкыжыгъэм, республикэ статус, еж и Конституцие, игимн, ибыракъ, игерб илэхэ зэрэхъугъэм зилахышхо хэзылхъэгъэ пащэу тишольыр итарихь ар кыхэнагъ. А зыр ары апшээрэ партийнэ, къэра-лыгъо лэнэтишми алутигъэр.

1989-рэ ильэсым ишылэ мазэ КПСС-м и Адыгэ хэку Комитет иапэрэ секретарэу агьэнэфгьагь, етланэ народнэ депутат-хэм я Совет и Тхьамэтагьэ, 1992-рэ ильэсыр ары Адыгэ Республикэм и Президентэу зыхадзыгьэр. Джауштэу ар Апэрэ Президент хьугьэ. А лэнатлэм ар пэлъытырпэ лутыгь.

вѣкомъ юфъ зыщислѣгъзъ ильсѣхэм
Адыгэ Республикэм, хэгъэгум
зэрэщытѣу, социальнѣ ыкѣи эко-
номикѣ хэгъахоньгъгъэхэр ягъэшлы-
гъгъэххэм фытегъгъепсыхъагъгъу бѣ
кѣзщакѣло зыфгъэхъугъэр, ахэм
япхырщыныи ар лъэшгъу ыуж
итыгъ. Ащ иакъылышулагъзъ,
Адыгеим изыкъегъгъэлѣтын, об-
щественнѣ-политическѣ зыпкъ-
итыныгъгъ илѣным, Темыр Кав-
казым цѣлѣ лъэпкъ зэфгъэшхъа-
фыбгъу щыпсзгъухэрэм азыфагу
мамырныгъгъэр згъурылоньгъгъэр
ильынхэм кѣлчѣлгъу хильхъагъгъэм
осѣ ин афѣтшѣныи атефѣ, —
къышыкѣлигъгъэтхъыгъ АР-м и
Лышхъгъу Къумпѣл Мурат
мѣфѣкѣ мафѣм пае Джары-
мѣ Аслѣан зыщыфгъгушлогъзъ
псалъэм.

Джарымэ Аслъан Адыгэ автоном хэкум пэцэныгъэ дызэрихъанэу зытырагъахъэм, зэхьокъыныгъэу шыфэныгъэм къыхъухъэхэрэм къэралыгъор зэхъзыным рашалэщтыгъ. Зыпкъытыныгъэр, рэхъатныгъэр эщыкъонхъу ежъэгъагъ, цыфхэр, шылакэр гъэорышлэгъуае хъугъагъэх. Етлани а уахътэм адыгэ лъэккъэу къэралыгъуагъэ зилэнэу ллэшлэгъу пчъагъэм клэхъопсыгъэр краим къыхэкълъыным цыф пэрытхэр фэбанэщтыгъэх. Ащ тефагъ Джарымэ Аслъан итетыгъо. Нэужым нафэ кызырэхъугъэмклэ, а уахътэм ищыклэгъэ цыфэу ар кычлэкымгъ, хэку цыклум ежъыри икоманди клэгъэкъонышхо фэхъугъэх.

Краснодар краим ытэмэ члэгъ
Адыгеир къызэрэчлэкыжырэр
зыгу римыхыныбэ шылагъ.
Лъэпкъ зэфэшхьафыбэ зыщы-
псэоу, адыгэхэр нахь зыщыма-
клэм ахэм ацлэ зыхьырэр респу-
бликэ шыбгъэпсыныр, илъэсипш
пчъагъэрэ зыхэтэгъэ субъектым
къыхэлщыжыныр псынклэгъуа-
гъэп. Ащ гушхуагъэрэ лыгъэ-
шхорэ ищылклагъ. Джарымэ
Аслъан нэмэлыкгъэмэ, мэхагъэ

кызыхгьэфэн, «кыклын шылэп»
ылоныш, кызыклэкложьынкли
хьуни. Еж Адыгеир Iyi-ши
хэмыльэу рэхьатэу Краснодар
краим кыыхышжьын ыльэклыгь.

Джарыме Аслан цыфхэр
цыхъэ фашлэ зыуж иуцогъэхэ
паш. Рэхатныгъэр, лъэпкъ зэ-
фэшъафыбзэу тишолъыр щы-
псэухэрэм азыфагу зэгурйлэ-
ныгъэ илыныр ежырклэ ап-
шэу щытыгъ ыкли кыдэхъугъ.
Ежъ ышхъэклэ цыхъэ кызыз-
рэфашлэрэм республикэ ныз-
жыкълэм хэжыонгъэхэр ышлы-
ххэз ыпэклэ лъыклотэнэу ама-
лышлухэр кызыритыхэрэр къа-
ралыгъо пашэхэми, цыфхэу
Адыгейм исхэми ашлэш ыгъэ-
хъугъ.

Ац итетыгьом зэшлохыгэ
хьугэ пстэумэ ягугу кьэпшын
плэкыштэп. Кьыхэдгэщымэ
тшолгьор тилэкпкэгухуэ лэ-
кышын щыпсэхуэр ячлыгужь
кьэщэжыгьэнхэм илахышхо
зэрэхэлыр ары.

1996-рэ илэсым Адыгеим и Лыкы и Унэ Москва дэт зэрэхуьгэми Джарымэ Асплан ыцлэ епхыгь. Ар кызылауахы зэхуым Урысыем икьэралыгьо юффышлэшхохэр кызышчызылауахы.

гээ мэфэклым ти Президент
кызыэрэщыгушылэгъагъэр, ащ
уасэу, шхъэклафэу кыфашлы-
гъэр рыгушхохэу игъусагъэхэм
кълотэжы.

Джарымъ Аслан Кошхъэблэ районым ит къуаджэу Еджэр-къуае къыщыхугъ. Ащ гурыт еджанлэр къызщехым ыуж колхозым лофшлэныр цыригъэ-жъэгъагъ. Етланэ Кубанскэ мэ-къумэщ институтым щеджагъ, ащ иаспирантури ишлэныгъэ цыхигъэхъуагъ, экономикэ шлэ-ныгъэхэмклэ доктор. Советскэ ыкйи партийнэ къулыкъухэм — КПСС-м и Адыгэ хэку ко-митет, КПСС-м и Краснодар крайком лоф ащишлагъ, 1993-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу 2002-м нэс Адыгэ Республикэм и Президентыгъ. Ащ ыуж ди-пломатическэ лофшлэныр Бол-гарием щигъэцэклагъ — къалэу Варна Генеральнэ консулэу лоф щиршлагъ.

Джарымэ Астѣан Алый ыкъом
имѣфэк! мафэ пае тэри тыгу
кыддедѣзу тыфѣгушл. Псауныгѣ
пытэ илѣзу джыри бэрэ иуна-
гѣо, игупсэхэм ашхѣагѣ итынѣзу
тыфѣлѣало!

ХЪУТ Нэфсэт.

Шухъафтын ин къыфагъэшъошагъ

Шушлэгээ ин зилэхүү, этно-культурэм ихэгээхонклэ ыклі льяпкэхэм языкыныгээ игьэпытэнклэ кяхахцыгэхэр, я IV-рэ Всероссийскэ общественнэ шулуахцынээ «Гордость нации» зыфилорэм теклоныгээр кышчы-дзыхыгэхэр ащ шагэгшулагэх.

Премием клэцхал фэньхуьгэ Урысыем щыпсэурэ лъапкхэм я Ассамблее, лъапкэ зэфыщы-тыклэхэмклэ Советуэ УФ-м и Президент дэжы щызэхэщыгэр, Къэралыгьо Думэм лъапкэ Ю-фыгьохэмклэ и Комитет, УФ-м и Общественнэ палатэ, УФ-м и Правительствэ, гъсэнныгэмрэ шэныгэмрэклэ, культурэмклэ УФ-м иминистерствэхэр. Къэралыгьо шухьафтын лъаплэу «Гордость нации-2023» зыфилорэр зыфагъшоошагэхэм ар аритыжыгэ Общероссийскэ общественнэ-къэралыгьо Ассамблеем ипашэу В. А. Васильевым.

Лъэныкъоу «За вклад в обеспечение гражданского единства и межнационального согласия» зыфиорэмкIэ щатекIуагъ, лауреат хуьгъэ, апэрэ шьуашэр зIлэ Дипломыр ыкIи статуеткэу «Гордость нации-2023» зыфиорэмрэ кыфагъэшшоагъэх лъытэныгъэшхо зыфэтшIырэ титхэкIо цIэрыIоу МэщбэшIэ Исхьакъ.

Мэцбэшіз Исхакъ илъэс 70-м кышлоц! итворческэ гупшысэ плагэкӀэ, иемызэщыжӀ творческэ loфшӀэкӀэ дэгъукӀэ щытхуцӀэ иныбэ кыылэжыгъ. Мы мафэхэм кыратыгъэ шу-хъафтынэу «Гордость нации» зыфилоэрп Хэгъэгум, иреспуб-ликэ, илъэпкӀэ мамырныгъэ-тын-чыныгъэ арылэу псэунхэмкӀэ

Лъэпкъ зыкӀыныгъэм и Мафэ ипэгъокӀэу Москва Урысыем щы-
псэурэ лъэпкъхэм я Ассамблее изэфэс шыкӀуагъ.

Ащ ищылэныгъэ зэрэ-
щытэу лофшлэклэшум
ищысэ ин, угуклэ
уиклэсэ сэнэхъатым
шыпкъагъэ фыуилэн
зэрэфаем ишыхъат.
Тхьэм зычый гъэшлэ-
гъон кызыритыгъ ыкйи
илитературнэ творче-
ствэклэ, иобщественнэ
лофшлэклэ чаныгъэ-
клэ иадыгъ хэгъэгъу,
иадыгъ лъапкъ, пстэу-
ми зедытие Хэгъэгъу-
шхоу Урысыер кье-
гъэгъунэх, кьеухъу-
мэх; уасэ зыфашлырэ,
гъхьэклафэ зэрахырэ
гъэсагъ. Сыгу кыыз-
делэу къэралыгъо тын
лъаплэмклэ сыфэгъушлэ
Шумафэ ыкьо Исхъакъ,
псауныгъэ пытэклэ,
творческэ гуахъоклэ,
гъэшлэ гулпсэ дэхэклэ
сыфлъалэ».

зэфэшьхьафыбэ кыпфагэшьо-
шагээх. Джы мы мэфэкл ма-
фэхэм ти Хэгэгүшхо, Москва
щыклогэ мэфэклым премиеу
«Гордость нации» зыфилорэм
илауреат ушьхыгъа. Уежагъа
мыш фэдэ гушугагъом, сьд
үгүкл зэхэпшагэр?

— Сэ сыкызышугъэм щегъэжагъэу еджэныр ыкли лофшэныр сикласэу сыкъэтэджыгъ. Сиклэлэгъум къыщыублагъэу слъэкыштымклэ кьоганэ симылэу сыкырыкылагъ. Си Хэгъэу сыригъэджагъ, сифэпагъ, цыфы сишыгъ, джы сэ сфэлъэкырэр ежъ, Хэгъэгум, фэсшэжы. Сыфай лофэу цыфыр зылэтырэр тегугъоу тшлэным, сыфай мамырныгъэр чышыхъашьом ренэу тельным, цыфлъэпкхэр зэгурылонхэм, зэдэлэнхэм, цыхъэ зэфашлэу зэдыщылэнхэм, ер мы чынальгъэм щыгэклодыгъэным. Сежагъап ыкли сежэрэп слухъафтын, ау сфэлъэкыфэ шлур сыухъумэщт. слотэшт.

«Лыгъэр зэрашырэр шлу-
шлаг» ело гушылэжым. Шып-
кыгъэ-зэфагъэ хэлэу уигъогу
щылэныгэм шыпхырыпщыныр,
уилъэпкъ, Хэгъэгум, уиреспуб-
ликэ ыкIи зэкIэ кыюшIэикIыгъэ
пстэумэ уагурылоныр, уафэгү-
пшысэныр — насыпыгъ. «Семы-
жагъэми, сигуапэ хугъэ сы-
зэрэхагъэунэфыкIыкIыгъэр, пстэу-
ми апэу кыфысэгүшулагъэх
Кыылблэ федеральнэ шьолъы-
рым ипашчэу В. В. Устиновыр,
Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл
Мурат, Къэбэрттэе-Бэлъкыар
Республикэм и Лышъхъэу КIокIо
Казбек. «Тхъашъуегъэпсэ!»»

МАМЫРЫКЪО Нүриет.

lofʏʃxou ɤlɛʒbɣɛm ɤkʲi
ɤlɛʒbɣɛm kʲakʲɛkʲɤaɣʲ.

Мэшбэшлэ Исхьякь — тхэкло ин, гупшыскэлюш, губзыгь. Мы зэкIэмэ ялытыгыгэу Адыгэ Республикэм и Лышьхьэу Къумпыл Мурат адыгэ лъэккьыр зыгэ-лъапIэу, ащ ыцIэ рязыгъалоу ыкIи зыIэтэу, шIур сыдыгъуи зылэжырымэ мыщ фэдэ гушы-лэхэмкIэ фэгъушIагъ:

«Адыгеим, Къэрэщэе-Щэр-

джэсым, Къэбэртэе-Бэлыкъа-рым ялэпкъ тхаклоу, УФ-м лoфшэнымкIэ и ЛIыхъужэу МэщбэшIэ Исхъакъ зэфэдэкIэ гушхоньгъэр кытхэзылхъэу, тызыгъэгъуазэу, тилэпкъ, тиреспубликэ ацIэ дахэкIэ рязыгIалоу, зэкIэ ти Хэгъэгу ыкIи тилэпкъ зылэтырэх.

Мэщбэшлэ Исхьяк творческэ интеллигенцие купышлум щыц, УФ-м икультурэ илахьышхо хэлъ.

Шухафтын лъапӕмкӕ
И. Мӕзбашӕм кыфӕгушуагъ
Къэбартӕ-Бӕлкӕар Республи-
кӕм и Лысхъхъу Клокӕ Казбек,
гум кыкырэ гуцыӕ фӕбӕхэр
зэрыт тхылъыр кӕыритыг.

Шүхьяфтын льялпэр кыызфа-
гъэшьошэгъэ Мэщбэшлэ Исхьяк
лээкп къэзетэу «Адгъэ мак-
къэм» ыцлэклэ тыфэгушлуагъ
ыкп зы унчлэклэ зыфэдгъэзагъ:
— Къэралыгъо шүхьяфтын

Зэгурылоныгъэм игъэпытэн

Адыгэ Республикэм терроризмэм пэуцужыгъэнымкӀэ и Комиссие изимычэзыу зэхэсыгъо общественнэ щынэгъончӀагъэмрэ лъапкӀ зэгурылоныгъэмрэ ягъэпытэн, экстремистскэ, террористическэ нэ-шанэ зилэ бзэджэшлагъэхэр республикэм щызэрамышанхэм япхыгъэ лофыгъохэм щатегушылагъэх.

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат зэхэсыгъор зерищагъ. Ащ хэлэжӀагъэх республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, АР-мкӀэ федеральнэ инспектор шхьалэу Сергей Дрокинэр, АР-м ипрокуратурэ, хэгъэгъу клоцӀ лофхэмкӀэ и Министертвэ, щынэгъончӀагъэмрэ Федеральнэ къулыкӀум Адыгэ РеспубликэмкӀэ и Гъэорышлагъэ, улъэкӀокӀо къулыкӀухэмрэ муниципалитетхэмрэ япашэхэр.

Адыгеим и Лышхъэу къызэрэжыгъэщыгъэмкӀэ, хэгъэгъум къышхыурэ гумэкӀыгъохэм, КъокӀыплэ Чыжъэм лашкӀэ зэ-

рэщызэпэуцужыгъэхэрэм япхыгъэу щынэгъончӀагъэр республикэм щыгъэпытэгъэнымкӀэ хэбзэхуымэкӀо къулыкӀухэмрэ муниципальнэ образование-хэмрэ язэдэлэжъэныгъэ нахь агъэлъашын фае.

«Урысыем и Президентэу Владимир Путиным щынэгъончӀагъэмкӀэ Советым, Правительствэм ахэтхэр, хэбзэхуымэкӀо къулыкӀухэм япашэхэр зыхэлэжъэгъэхэ зэхэсыгъор зерищагъ. Урысыем иконституционнэ гъэпсыкӀэ, цыфхэм яфитыныгъэхэмрэ яшхъафитыныгъэрэ якъэхуымэнкӀэ, лъапкӀ, дин зэгурылоныгъэм игъэпытэнкӀэ

ищыкӀэгъэ амалхэр зэрахъанхэ зэрэфаем шӀолъырхэм япашэхэм, хэбзэхуымэкӀо къулыкӀухэмрэ хэушхъафыкӀыгъэ къулыкӀухэмрэ ялӀшхъэтетхэм зэхэсыгъом анаӀ щатыраралъэдагъ», — къылуагъ Къумпыл Мурат.

АР-м хэгъэгъу клоцӀ лофхэмкӀэ иминистрэ ипшӀэрылхэр зыгъэцӀагъэу Лъэустанджал Махмуд, АР-м лъапкӀ лофхэмкӀэ, лӀкӀыб къэралхэм арыс тилъэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу Константин Щербаковэр, Росгвардием АР-мкӀэ

и Гъэорышлагъэ ипашэу Олег Якушевыр зэхэсыгъом къышхыушылагъэх.

Оперативнэ лофхэр республикэм къышхымыхылыгъэхэм теӀэпсыхъагъэу хэбзэхуымэкӀо къулыкӀухэм лоф гъэнэфагъэ зэралӀэрэр лофтхъабзэм къышхыгъэщыгъ. Хэгъэгъу клоцӀ лофхэмкӀэ къулыкӀухэм ялофышӀэхэм къэбарлыгъэлэс амалхэм, интернет-площадкэхэм, социальнэ хытыухэмрэ мессенджерхэмрэ яканалхэм къарыхъэхэрэр аулпӀэкӀух. Дин пащэхэм зэлукӀэгъу адырлагъ, лӀкӀыб къэралыгъохэм яцӀыфхэм, нэмыкӀ шӀолъырхэм къарыкӀху республикэм къыхъэхэрэм яхыплӀэгъэ къэбархэр къалӀагъэхъанхэмкӀэ чыплӀэ зыгъэорышӀэжынымыкӀэ къулыкӀухэм зэдэлэжъэныгъэ адырлэ. ЛъапкӀ-культурэ, ныбжыкӀэ объединениехэм япашэхэр лъапкӀ, дин зэгурылоныгъэр гъэпытэгъэным теӀэпсыхъэгъэ лӀнэ хураехэмрэ форумхэмрэ ахэлэжъэнху къарагъэблагъэх.

Зэхэсыгъом зэрэщыгъэгъу нэфыкӀыгъэмкӀэ, общественнэ

щынэгъончӀагъэр зэщызыгъэкӀон, политическэ, социальнэ-экономическэ гумэкӀыгъохэр къыздэзыхыны зылӀэкӀыштхэм Росгвардием гъунэ альефы. лашэ зилэ цыфхэри, унэе ухуымэкӀо организациехэри аулпӀэкӀух. Агъэорэ лашэ зилэ цыфхэм мыгъэ бзэджэшлагъэ зэрахъагъэу агъэунафыгъэп.

Зэхэсыгъом икӀэу Адыгеим и Лышхъэу шхъафэу къыхыгъэщыгъ лъапкӀ, дин зэгурылоныгъэр зыукобнэ зылӀэкӀышт ху-гъэ-шӀэгъэ гомылухэр къэмыгъэхуыгъэнхэм мэхъанэшхо зэралӀэр. ЛъапкӀ зэфӀэшхъафхэм къахӀкӀыгъэхэм, дин зэфӀэмидэхэр зылӀэжыгъэхэрэм азыфагу джэ-гъогъуныгъэ къызыгъэтэдженэу фежъэхэрэм игъом ягъогупэ пыбзыкӀыгъэн фае. Къумпыл Мурат къулыкӀу гъэнэфагъэхэм пшӀэрылӀ афитыныгъэ зэхэсыгъом къышхыгъэ лофыгъохэмкӀэ муниципалитетхэм, къэлэ, къоджэ псэупӀэхэм япашэхэм зэдэлэжъэныгъэу адырлӀэр нахь агъэлъашына.

АР-м и Лышхъэу ипресс-къулыкӀу

ЛъапкӀхэр зэфӀэзыщэрэ Лофтхъабзэх

ЛъапкӀхэм языкӀыныгъэ и МафӀэ ехъулӀэу, шӀеклогум и 3-м къышхыгъэ-жыгъэу и 8-м нэс, он-лайн ыкӀи офлайн шӀыкӀэхэм атетэу «Этнографическэ лорытхышху» зыфилорэ Лофтхъабзэр Урысые Федерацием ишӀолъырхэм ащыкӀуагъ. «ЛъапкӀхэр бэ — хэгъэгъур зы» — джащ фӀэдэ цӀэр илӀэу я 8-рӀэ ар зэхашӀэ.

Хабзэ зэрэхуыгъэу, Адыгеим щыпсэхуэрэр мы лофтхъабзэм чанэу хэлэжӀагъэх. МыекӀопэ къэралыгъо технологическэ университетым итхылӀеджаплэ шӀолъыр площадкэу агъэнэфагъ. Хэбзэ къулыкӀушӀэхэм, общественнэ организациехэм ялыкӀохэм, ныбжыкӀэхэм лорытхышхор атхынэу къекӀолагъэх. Этнографическэ яшӀэныгъэхэр аулпӀэкӀугъэх ыкӀи ахагъэхуагъ.

Ильэси 8-м къыкӀоцӀ «Этнографическэ лорытхышхом» дунэе мэхъанэ илӀэ хуыгъэ. АпӀэрэ

ильэсым нэбгырэ мин 90-рэ хэлэжъэгъагъэмэ, ильэс къэс пчӀагъэм хэхъо. Урысыем ишӀолъырхэм зӀкӀэми ыкӀи дунаим ихэгъэгъу пчӀагъэмэ ялыкӀохэм лорытхышхор атхыгъ.

Лофтхъабзэм хэлэжъэхэрэм ялӀапкӀ уасэ зэрэфашӀырэр, ягъунэгъухэм шхъэкӀэфэныгъэ зэрафырлӀэр къагъэлъэгъуагъ.

лорытхышхор сыхъатыр 11-м рагъэжыгъ. ТакыкӀ 45-м къыкӀоцӀ упчӀэ 30-мэ яджэуапхэр аратыжыгъ. АпӀэрэ упчӀэхэр лофыгъо пстӀэуми алылӀэсыштыгъэх, 10-р шӀолъырӀэу зыщатхы-рэм нахь фӀэгъэхыгъагъэх. Тест шыкӀлэм тетӀэу ар кӀуагъэ.

Тарихыр, культурэр, лъапкӀ зэфӀэшхъафхэм яшӀэн-хабзэхэр цыфхэм ягъэшӀэгъэныр ары пшӀэрылӀ шхъалӀэу зэхэцӀако-хэм зыфагъэуцужырэр. Урысые Федерацием щыпсэхуэрэм зэгурылоныгъэ, зыкӀыныгъэ азыфагу илыным, этнографическэ шӀэныгъэу ялӀэм хагъэхъоным лофтхъабзэр афӀорышӀэ.

Къэралыгъом щыпсӀэурэ лъапкӀхэм яшӀэн-хабзэхэр зэралӀэрэр аушӀэтынэу, яшӀэныгъэхэм ахагъэхъонэу къызэрэкӀо-

лагъэхэр, упчӀэхэр гъэшӀэгъонхэу, географием, тарихыым, культурэм афӀэгъэхыгъэу зэрэщытхэр гушылӀэгъу тызфӀэхуыгъэхэм къыталуагъ, тапӀэки ащ зэрэхэлэжъэщтхэр къыхагъэщыгъ.

ШӀолъыр площадкэхэм жишӀэныгъэ ащызыуплӀэкӀун зымылӀэкӀыгъэхэм этнографическэ лорытхышхом исайт ит тестхэмкӀэ шӀеклогум и 3-м къышхыгъэжыгъэу и 8-м нэс зы-щаушӀэтыгъ.

Мы мӀфӀэ дӀэдэм МыекӀопэ къэралыгъо технологическэ университетым лъапкӀ зэфӀэшхъафхэм зэгурылоныгъэ азыфагу илыным фӀэгъэхыгъэ Урысые ныбжыкӀэ форумэу «В согласии и единстве — наша сила» зыфилорэу щыкӀуагъ. Москва, Санкт-Петер-

бург, Краснодар, Ростов-на-Дону, ГрознӀэ, Ставрополь, Уфа, Казань къарыкӀыгъэхэр ащ хэлэжыгъэх.

Лофтхъабзэр къызӀэлӀухызэ апшӀэрэ еджаплӀэм и Президентэу ТхьакӀушынэ Аслъан къыхыгъэщыгъ мы форумым мэхъанэ ин зэралӀэр. Нэужым къэгъушылагъэх хыкӀэхэр: лъапкӀ зэгурылоныгъэмкӀэ ныбжыкӀэхэм я Урысые союз ипашӀэу, экономикэ шӀэныгъэхэмкӀэ кандидатэу Кантемир Хуртаевыр, философии шӀэныгъэхэмкӀэ кандидатау, КубКӀУ-м политологиэмкӀэ икафедрэ идцентэу Галина Рогочая, тарих шӀэныгъэхэмкӀэ кандидатэу, Къыблэ федеральнэ университетым Кавказым фӀэгъэхыгъэ ушӀэтынхэмкӀэ и Гупчэ ипашӀэу Николай Трапш, политическэ шӀэныгъэхэмкӀэ кандидатэу, доцентэу Наталья Бурлиновар.

— Мы ильэсым форумым къекӀолагъэхэм япчӀагъэ зэ-

хаплӀэу хэхъуагъ, пӀудзыгъэ шыкӀлэм тетӀэуи къыхэлэжыгъэх. Лоф зэрӀшӀлӀэр лъэныкӀохэм ахэхъуагъ, тематическэ площадки 7 къызӀэлӀухыгъ. Опытэу а лӀкӀлӀымыкӀэ зэдӀагъагъэх, яшӀолӀхэр къыралӀытыкӀыгъэх, — къылуагъ мы апшӀэрэ еджаплӀэм лъапкӀ дипломатиемкӀэ ыкӀи лъапкӀ культурэхэм язӀэпхыныгъэкӀэ Гупчэм ипашӀэу Саид Мусхаджиевым.

МӀэфишым форумым хэлэжъэхэрэм тематическэ площадкэхэр къакӀухыгъ. Ащ нэмыкӀлӀэу пленарнэ зэхэсыгъохэр, лӀнэ хураехэр афызӀэхашагъэх.

Ильэс къэс МыекӀопэ къэралыгъо технологическэ университетым мы форумыр щызӀэхашӀэ. АщкӀэ АР-м гъэсэнэгъэмрэ шӀэныгъэмрӀкӀэ и Министерствэ лӀпылӀэгъу къафӀэху. Лофтхъабзэр ныбжыкӀэхэм лъапкӀ зэгурылоныгъэ азыфагу илыным, патриотическэ ыкӀи гушхъэбаи-ныгъэ ялӀэным афӀорышӀэ.

ДЕЛӀКӀО Анет. СурӀтхэр: МКБТУ.

Зыкыныгъэм имэфэкI

Шклогум и 4-м зэрэхэгъагоу лъапкхэм
языкыныгъэ и Мафэ шыагъэунэфыкыгъ.

Илэс 18 хуэгъа а Мафэр Урысыем зыцагъэмэфэкI-рэр. Мы мафэм мэфэкI лофтхэбзэххэр Адыгеими щыкIуагъэх. Зэкъошныгъэм ипчэгъу ары анахъ шхыалэхэр зыщыз-хашагъэхэр.

МэфэкI лофтхэбзэхэр рагъэ-жэнхэм ыпэкIэ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу КъумпIыл Мурат Мыекъуапэ дэххэмрэ ихыакIэхэмрэ шүфэс къарихыгъ. Лофтхэбзэм хэлэжхэрэм за-фигъазэзэ ащ зэрэхигъэунэфыкыгъэмкIэ, мы мэфэкIыр лъапкхэм языкыныгъэ итамыгъэу щыт.

— Старостэу Кузьма Мини-нымрэ пщэу Дмитрий Пожар-скэмрэ зипэщэгъэхэ ополчени-ем хэтэгъэ зэолIхэм Москва шхыафит ашыжыгъагъ, Поль-шэм итехакохэр ащ рафыжыгъа-гъагъэх, хэгъэгум итарихъ хэхъ-гъэ гумэкIыгъо лъэхъаным кIуэху фашыгъагъ. Ащ юж лъэшгъуи-плIым ехъу тешIыжыгъ. Ау лъапкъ зэфэшхыафхэм къах-кIыгъэхэр, дин земылIужыгъо-хэр зылэжхэрэр, социальнэ статус зэфэмыдэхэр зилэхэр Урысыер къэгъэжыгъэным пае зэрэзэкъоуцогъагъэхэр мы мафэм тыгу къегъэкIыжы, — **къылуагъ КъумпIыл Мурат.**

Урысыем и Президентэу Владимир Путиним игушIэхэу «Урысыем ис лъапкхэм языкы-ныгъэрэ язэкъошныгъэрэ ары щылэкIэшIу ахэм зэдырIэным лъэпсэ пытэ фэхъурэр» зыфи-

лохэрэр КъумпIыл Мурат агу къыгъэкIыжыгъэх.

Урысыем илIэуж пчъагъэмэ ягъэхъагъэхэм къатегушIэзэ республикэм ипачэ зэрэхигъэунэфыкыгъэмкIэ, ахэр къэухъу-мэгъэнхэ фае.

— Лъэшгъу пчъагъэкIэ узэ-кIэIэбэжмэ зэрэщытыгъэм фэдэу, тэ, хэгъэгущом исхэм, непи зэфагъэмрэ Урысыем инеушрэ мэфэ нэфрэ тафэба-нэзэ, лъэшгъубэмэ къакоцI зэкъошныгъэу, зэкъотныгъэу тазыфагу ил хуэгъэр тилэубы-тыплIу, тикъэралыгъо ишхъа-фитыныгъэрэ исуверенитетрэ къэтэгъэгъунэх, — **къылуагъ КъумпIыл Мурат.**

Адыгэ Республикэм и Къэра-лыгъо Совет — Хасэм и Тхъа-матэу Владимир Нарожнэри хыакIэхэм мэфэкIымкIэ къафэ-гушIуагъ.

— Урысыем итарихъ мэхъа-нэххо зилэ хуэгъэ-шIэгъабэ хэхъагъ. Ау 1612-рэ илIэсым шклогум и 4-м къэхъуэгъэ ху-гъэ-шIагъэм ахэм чIыплIэшхо ащеубыты. Мыщ фэдэ мафэм ныбж зэфэшхыафхэр зилэхэр, лъапкъ земылIужыгъохэм къа-хкIыгъэхэр, дин зэфэмыдэхэр зылэжхэрэр зэкъоуцагъэх я Хэгъэгъу къыздаухъумэнэу. Лы-хъужныгъэшхо зэрэхъэзэ, я Хэгъэгъу шүлIэгъуныгъэшхоу фырялэр къагъэпIагъозэ ахэм мы мафэр егъэшIэрэу Урысыем итарихъ хатхагъ. Зы щылэныгъэ гъогу къызэдэтIугъэу, тIапси

А. Балабасъ.

зэу зэрэщытыр непэ ащ тыгу къегъэкIыжы, — **къылуагъ Вла-димир Нарожнэм.**

Республикэм итворческэ кол-лективхэр, оредылохэр, къэшъуа-кохэр зыхэлэжыгъэхэ концер-тышхо Зэкъошныгъэм ипчэгъу къыщатыгъ. Ансамблэхэу «Нал-мэсым», «Исламыем», «Ошъ-тенэм», «Синдикэм», «Мыекъуа-пэ инэфылэхэр» зыфилорэм, «Шпаргалкэм», «Форвардым» ыкIи нэмыкIыбэм якъэгъэ-лъэгъонхэм хыакIэхэр ягуапэу яплIыгъэх. Республикэм иорэ-дыло цIэрылохэу Даутэ Сусани, Хуэрэнэ Ази, Еутых Вячеслави, нэмыкIхэри мэфэкIымкIэ цIыф-хэм къафэгъушIуагъэх.

Лъапкъ Iэпэласэхэм ялэпэщы-сэхэр къызцагъэлъэгъогъэ ыкIи зыщазгъэ ермэлыкыр гъэшIэ-гъонэу кIуагъэ. ХыакIэхэм нэпэ-еплIэ Iэпэщысэхэр къащэфынэу, адыгэхэм ящылэкIэ-псэукIэ нэ-

луасэ зыфашынуэ, мастер-клас-схэмрэ интерактивнэ лофтхэ-бзэхэмрэ ахэлэжхэнхэу амал ялагъ.

Джащ фэдэу зышIоигъохэр лъапкхэу республикэм щыпсэу-хэрэм ялэпэщысэхэм якъэгъэ-лъэгъон хэлэжыагъэх. МэфэкIым изэхэщакIохэм хыакIэхэм апае нэпэеплIэ пкыгъо зэфэшхыаф-хэр агъэхъазырыгъагъэх, лъапкъ хабзэхэм ахэр нэлуасэ афа-шыгъэх, лъапкъ шхыныгъохэр апагъохыгъэх. ХыакIэхэм амал ялагъ КъокIыплэ Благъэм щы-псэурэ лъапкхэм, ермэлхэм, къэндзалхэм, къээзэкхэм, адыгэхэм якультурэ нэлуасэ зыфашынуэ.

— Мы мэфэкIым тэ мэхъанэ-шхо етэты. Урысыем щыпсэурэ лъапкхэм ялчъагъэ зэрэхъу-рэр арэп мэхъанэ зилэр, анахъ шхыалэр ахэр зэгурьIохэу, зэ-рэлъытэхэу псэунхэр ары, —

къылуагъ Мыекъопэ къэралы-гъо технологическэ универ-ситетым истудентэу Ахмед Камал. Ар Азербайджан къы-кIыгъ, лъапкхэм языкыныгъэ и Мафэ лъапкъ шхыныгъохэр зыцагъэхъазырырэ чIыплIэм изэхэщэн хэлэжыагъ.

МКБТУ-м ипплоадакэ дэжэ къэндзалхэм ящэтырэ щытыгъ. Мыщ къекIуалэхэрэм нэгъуи-хыгъэу апэгъокIыщтыгъэх ыкIи лъапкъ шхыныгъохэр апагъохы-щтыгъэх.

— Лъапкъ, дин зэгурьIо-ныгъэр, зэкъош зэфыщытыкIэ-хэр мамырныгъэм ыльапсэх. Непэ тэ Зэкъошныгъэм ипчэгъу тыккыщызэрэуагъоигъ. Лъапкъ 50-м ехъумэ ялIыкIохэр ягуа-пэу лофтхэбзэ зэфэшхыаф-хэм ахэлэжхэр, — **къылуагъ къэндзалхэм ялэпкъ обще-ствэ итхъаматэу Алим Илья-совым.**

Искусствэм идунай хищагъэх

Урысые акциеу «Искусствэм ичэщ» зыфилорэм
шклогум и 4-м Адыгеир хэлэжыагъ.

Шэмбэт пчыхэм дэхагъэр зикласэхэм апае музейхэм, те-атрэхэм, еджаплэхэм ыкIи ис-кусствэхэмкIэ колледжым, га-лереехэм япчъэхэр къызэлуа-хыгъэх.

Республикэм икьэлэ гупчэ зы пчэгущоу хуэгъэ, ащ а зы уахътэм концертхэр, къэгъэ-лъэгъонхэр ыкIи мастер-клас-схэр щыкIуагъэх. Искусствэхэм-кIэ кIэлэцIыкIу еджаплэу N 1-м икIэлэеджакIохэмрэ икIэлэегъа-джэхэмрэ зэхашгъэ мэфэкI зэхэхэр урамым къыцагъэ-лъэгъуагъ. Ащ фэдэ шIыкIэр агъэфедэгъ искусствэхэмкIэ колледжэу Тхъабысымэ Умар ыцIэ зыхъырым истудентхэми.

Культурэм искверэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние дэжэ щылэм зыкы-щашыгъ Камернэ музыкальнэ театрэу А. А. Хъанэхъум ыцIэ зыхъырым иартистхэм. Цыфэу ащ къекIолагъэхэм концертыр лъэшэу агу рыхыгъ ыкIи артист-хэм къэгъагъэхэр аратыгъэх.

Ахъшам ужым културэм епхыгъэ къэгъэлъэгъонхэр му-

А. Балабасъ.

зейхэм лъагъэкIотагъ. Респу-бликэ сурэткъэгъэлъэгъуапIэм лофтхэбзэ зэфэшхыафыбэ щыкIуагъ. Ахэм ащыщыгъэх дышъэидэнымкIэ хыакIэхэм заушэтыныр, сувенирхэр ыкIи сурэтхэр ашIынхэр.

Изобразительнэ искусствэм ыкIи дизайным якафедрэ ипа-щэу, педагогикэ шIэныгъэхэм-

кIэ кандидатэу, доцентэу, Уры-сыем исурэтышIхэм я Союз хэтэу, АР-м искусствэхэмкIэ изаслуженнэ лофышIэу Елена Абакумовам упкIэшыним шло-игъоныгъэ зилэхэр фигъасэ-щтыгъэх.

— Сэ мастер-классэу зэхэс-цагъэм цIыкIуи ини къекIо-лагъэх, зы лофыгъуакIэ горэм

хэлэжхэхэ зэкIэми ашIоигъу, — **къылоагъ ащ.**

Адыгэ Республикэм лъапкъ културэмкIэ и Гупчэ илофышIэу Анжела Исаевам адыгэмэ яды-шъэидэ фэгъэхыгъэу хыакIэхэм къафилотагъ.

АР-м и Лъапкъ музей макIэп гъэшIэгъонэу къыцагъэлъэгъуа-гъэр. Пчыхъэ реным хыакIэхэр

къэгъэлъэгъонхэм яплIыгъэх, ижырэ экспонатхэм зацагъэ-гъозагъ, археологием ишъэф-хэм нэлуасэ зафашыгъ. Лъапкъ музейм ихыакIэщ Виктор Мар-ковым итхылъэу «Шъэожыемэ афэгъэхыгъэ адыгэ хабзэр» зыфилорэм лъэтегъэуцо щы-фашыгъ.

— НыбжыкIэхэм лIыгъэ ахэлъэу плугъэнхэм, шIум, напэм якъэхъумэн, бзылфыгъэхэм шхыэкIэфэныгъэ фыщытыкIэу афырялэн фаер тхылIым къы-релотыкIых. КъыкIэлъыкIорэр пшъэшъэжыемэ афытегъэпсы-хыагъэу къыдзэгъэкIын гухэлъ сил, — **къылуагъ авторым.**

Къохъэплэ лъапкхэм яискус-ствэкIэ Къэралыгъо музейм и Темыр-Кавказ Къутамэ кол-леджэу Тхъабысымэ Умар ыцIэ зыхъырым истудентхэм зыкы-щашыгъ. Ащ юж музейм чIэт экспозициехэр хыакIэхэм къа-плIыхыагъэх, мастер-классхэм ахэлэжыагъэх.

АР-м и Лъапкъ театрэу Цей Ибрахымэ ыцIэ зыхъырым иартистхэм «Пачыхъэу Эдип» зыфилорэм щыщ пычыгъо мыщ къыцагъэлъэгъуагъ. Пчыхъэзэ-хэхэр лъапкъ купэу «Мыст» зыфилорэм иконцерткIэ зэ-фашыжыгъ.

**НэкIубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
Александра БАЛАБАСЪ.**

Гьогурьклоным ишашхъэхэм афырагъэджагъэх

Автобус-тренажерэу «Гьогу цынэгъончъагъэм иеджап!» зыфилорэр шэклогум и 3-м Адыгеим шылагъ. Ащ фэдэ хэушхъафыкыгъэ автобусэу Урысыем итыр мы зыр ары.

Кошырэ комплексыр мэфэ реным культурэм и Унэу «Гигантым» дэжъ шытыгъ, гьогурьклоным хэлэжэрэ ныбжьыкы 250-м ехъурэмэ яшлэныгъэхэм ахагъэхъон, агъэпытэнхэ амал ялагъ.

Адыгеим и Къэралыгъо автоинспекция зэхэцэн-аналитическэ йофшлэнымкы ыкы пропагандэмкы иотдел ипашэу, полицием иподполковникэу Бээджэжыкы Мурат кызыз-риуагъэмкы, мыр кошырэ егъэджэпкы класс псау мэхъу.

— Непэрэ йофтхъабзэм ипшэрылтыр кылэцкы-кыу-пассажирхэм яцынэгъончъагъэ епхы-

гъэ гымэкыгъохэр дэгъэ-зыжыгъэхэр ары. Мы автобус-тренажерым ишлуагъэкы хэушхъа-фыкыгъэ тлысыплэр ыкы цынэгъончъэ бгы-рыпхыр зэрэбгъэфедэнхэ фаер нэрылгъэу афэ-хъугъ. Дэжащ фэдэу кылэ-цкыкы обществен-нэ транспортым зэрэ-щызеклонхэ фаер зэрэ-гъэшлэн амал ялагъ. Рес-публикэм ирайонхэр зэкы кьедгъэблэгъагъэх, чэзыу-чэзыу еджэкы

цкыкыкы яшлэныгъэхэр агъэпытагъэх, — кы-луагъ Бээджэжыкы Мурат.

Мыекъуапэ кышыуцугъэ автобусыр итеплэкы цыфхэр кьезыщэкыхэрэм фэд, ау ыкыцкы узыхэкы, шылэныгъэ псау цы-угоигъ. Джырэ лъэхъаным диштэрэ техникескэ пкыгъохэр, мультимедийнэ оборудованиер итых, тлысыплэхэр егъэджен гъэнэфагъэм фытегъэпсыхъа-гъэх.

— Кылэцкыкы тлы-сыплэхэм арытлысхъан-хэщ, хэушхъафыкы-гъэ бгырыпхымкы зыра-

пхыхъан фае. Егъэджэ-гъу сыхъатыр зауэблэкы, автобусыр ошлэ-дэмы-шлэу лъэшэу кызызтеуцэ е аварие хъугъэ фэдэу кырыу. Къагос нысхъа-плэу тлысыплэм имы-пхыхъагъэр ыпэкы едзышъ, кьэфэхы. Дэжащ фэдэу йугъо кы-зэрыкырэ генератор ит, ащ машином зы-кыыштагъэм фэдэу кыыпщегъэхъу. Ащ фэдэ чыплэ зифэхэкы зэрэ-зеклоцтхэ шлыкырэ мультимедийнэу къара-гъэлэгъу, — кылуагъ автобусым иводителэу Эрвальд Тепляковым.

Кылэеджаклохэу автобусым исын амал зилагъэхэм лъэшэу агу зэрэрихыгъэр къахэщы-щтыгъ, къэбархэр кызыэфало-тыжыщтыгъ.

— Тысыплэр сысэу кы-зежыжым, имыпхыхъагъэу кызызгосыгъэ манекеныр нэгушъокы кьэфэхыгъ, — щхызэ кьелуатэ Дая — на К., — Сэри цынэгъон-чъэ бгырыпхыр стемы-лыгъэмэ, ыпэкы сыфэ-щтыгъэ. Ошлэ-дэмы-шлэу аварие хъугъэ кытышлуыгъэшлэу йу-гъор ыкыцкы кыуцугъэ.

Автобусыр гъэшлэгъонэу зтегъэпсыхъагъ, филь-мэу тызэплгыгъэм и шлэныгъэ хэпхынэу шы-тыгъ.

Ныбжьыкыкыхэр ежъ-ежырэу кылэ транспортым рызеклонхэм фэхъазыр хъунхэмкы мы про-ектым мэхъанэ и. Зыфэдэ шымылэ хэушхъафыкыгъэ авто-бусэу «Гьогу цынэгъончъа-гъэм иеджап!» зыфилорэр гьогурьклоным ишашхъэхэр, цынэгъончъэ бгырыпхыр шлокы имылэу зэрагъэфедэн фаер ягъэшлэгъэн-хэмкы амалышлэ дэдэу цыт.

— Кылэеджаклохэм гьогурьклоным ишашхъэхэр ядгъэшлэнхэм лъэшэу тыналэ тетэгъэты, охътаби тетэгъэтыладэ. Непэ дгъэфедэгъэ авто-бусыр гъэшлэгъон дэдэу зтегъэпсыхъагъ, — хы-гъэунэфыкыгъэ Мыекъо-пэ районым игъэсэнныгъэ гупчэу N4-м ипашэ иупчэжыгъоу Елена Урбанович.

Мы мафэм кылэцкыкыхэр езыгъэджагъэхэм ашыщых АР-м кылэцкыкыхэм гъэсэнныгъэ тедзэ зыщызэрагъэгъотырэ Гупчэм, шьолтыр ресурснэ гупчэу «Кылэ-цкыкыгъом иновигатор» зы-филорэм ялофышлэхэр. Адыгеим илэ кошырэ автобусэу «Шынэгъончъаным илабораторий» зыфилорэм егъэджэу сыхъа-хэр шырагъэклокыгъэх.

Кошырэ комплексым Адыге-ир я 8-рэ къэуцуплэ фэхъугъ. Ащ ыпэкы Махачкала, Грознэ, Черкесскэ ашылагъ, джы Тлуапсэ дэт кылэцкыкы зыгъэпсыфилэу «Орленкэм» кышыуцугъэх.

ИШЫНЭ Сусан.
Сурэтыр Ишынэ Аслъан тырихыгъ.

Адыгеим икылэеджаклохэр хэлажыгъэх

Хысап гъэсэнныгъэ гупчэу «Сириусым» шыклорэ шэклогу гъэсэнныгъэ программэм Адыгеим икыгъэ кылэеджэкы 19 хэлажыгъ. Ар шэклогум и 1-м кыщегъэжыгъэу и 24-м нэс кыцт.

Зэкымкы я 7 — 11-рэ клас-схэм ащеджэрэ кылэеджэкы 200 фэдиз ащ хэлажыгъ. Урысы-ем и Кыблэ ишъолтыр 17-мэ ыкы Курганскэ хэкум ахэр къарыкыгъэх. Мыгъэ апэрэу Донецкэ ыкы Луганскэ народнэ республикэхэм, Запорожскэ шьолтырым ыкы Абхъаз Респу-бликэм ащыщ ныбжьыкыхэр ащ рагъэблэгъагъэх.

Хысап шлэныгъэм ылъэны-кыкы кылэеджаклохэм хэхо-ныгъэхэр ашлынхэр, кылэеджа-клохэм творческэ лэпэлэсэнныгъэ ахэлыныр, олимпиаднэ хыса-пым зегъэушъомбгъуэгъэныр ары гъэсэнныгъэ программэм пшэ-рыл шъхъалэу илэр. Адыгэ къэралыгъо университетым и Кавказ хысап гупчэ ыкы рес-публикэ естественнэ-хысап

еджаплэм научнэ-методическэ йофшлэныр зэшлуахы. Програм-мэм ипашэр Адыгэ къэралыгъо университетым иректорэу Ма-мый Даут. Хысапымкы зэлъа-шлэрэ шлэныгъэлэжыгъэхэр, урысы-емкы анахъ специалист цыры-лохэр ары кылэеджаклохэм егъэдженхэр афызэхэзыщэхэр.

Хысапымкы яшлэныгъэхэм зэрахагъахъорэм даклоу фи-зикэмкы курсым едэлущтых. Урысые-Ермэл университетым и Инженернэ физическэ инсти-тут ипашэу, профессорэу Айк Саркисян ар зэхыщэщт, нэмыкы лъэныкыкы лекциехэр, курсхэр шылэщтых.

Хабзэ зэрэхъугъэу, шлэныгъэ-лэжэ цырылохэу Андрей Райго-родскэр, Алексей Савватеевыр,

Николай Андреевыр, Назар Агахановыр, Сергей Дориченкэр ыкы Максим Пратусевич ныб-жьыкыкы гущылэгъу къафэхъу-щтых. Егъэдженхэм анэмыкы културнэ программы афызэхэ-щэщт, поэтическэ ыкы музы-калынэ зэлулэхэр ялэщтых.

Шэклогу хысап гъэсэнныгъэ программэр 2015-рэ илэсым кыщегъэжыгъэу «Сириусым» цызэхэщэ. Ащ олимпиаднэ хысапыр, проектнэ ыкы егъэ-джен-ушэтын йофшлэнэу кылэ-еджаклохэм агъэцаклэрэ хэхъэх, хысапымкы ыкы естественнэ шлэныгъэхэмкы лекция зэфэ-шхъафхэр хэгъэгум ишлэныгъэ-лэжэ цырылохэм зэхэщэх.

Программэм хэлажыгъэхэрэ аныбжэ елытыгъэу куп-купэу гошыгъэхэу йоф ашлэ. Я 7-рэ классхэм ащеджэхэрэм базово хысапым ыкы олимпиаднэ хысапым яшыкыкыхэр, я 8 — 11-рэ классхэм олимпиаднэ хысапыр нахъ куоу зэрагъашлэ.

Адыгэ къэралыгъо универ-ситетым ипресс-кыулыкыу.

Футбол

Ешлэгъур зыми ыхьыгъэп

ФутболымкӀэ Урысыем изенэкъокъу иятӀонэрэ лигэ хэт командэхэм зичэзыу ешлэгъур ялагъэх. Мыекъопэ «Зэкъошныгъэр» командэу «Машук-КМВ-м» ыкӀагъ, ешлэгъур къалэу Пятигорскэ щыкӀуагъ.

«Машук-КМВ» (Пятигорск) — «Зэкъошныгъэр» (Мыекъуапэ) — 0:0.

Беслан Аджинджал зипэщэ командэр Пятигорскэ дэгъоу щешӀанышъ, теклоныгъэр къыдихыным щыгугъыгъ. Арэущэу зыхъу-кӀэ, тикомандэ апэрэ чыплэм уцун ылъэкӀыштыгъ. Ау «Зэкъошныгъэм» Іэгуаор къэлапчӀэм дидзагъэп, бысымхэми ар къадэхъугъэп. Мыекъуапэ ифутболистхэм зы очко къахыгъ, мы командэхэр джыри зэ Мыекъуапэ щызэдешӀагъ.

Турым изэфэхьысыжхэр:

«Машук-КМВ» — «Зэкъошныгъэр» — 0:0,

«Астрахань» — «Рубин» — 1:1, «Легион» — «Кубань Холдинг» — 1:1.

Командэхэр зыдэщыт чыплӀэхэр ыкӀи очко пчӀагъэу рагъэкъугъэр:

1. «Машук-КМВ» — 14.
2. «Зэкъошныгъэр» — 11.
3. «Рубин» — 11.
4. «Кубань Холдинг» — 8.
5. «Легион» — 7.
6. «Астрахань» — 4.

Шэклогум и 13-м «Зэкъошныгъэр» «Легион» Мыекъуапэ щыкӀуэщт, ешлэгъур мафэм сыхьатыр 4-м рагъэкъэщт

Теннис цыкӀур

Нэбгырэ 41-рэ хэлэжъагъ

Теннис цыкӀумкӀэ зенэкъокъу Мыекъуапэ щыкӀуагъ. Адыгэ къэралыгъо университетым щызэхащэгъэ Іофтхьабзэм кӀэлэцыкӀухэр хэлэжъагъэх.

Лэбапэ, Апшеронскэ, Шытхьалэ, Кошхьэблэ ыкӀи Красногвардейскэ районхэм къарыкӀыгъэ спортсмен ныбжьыкӀэхэм заушэтыгъ. Нэбгырэ 41-рэ медальхэм афэбэнагъ. Аныбжъ елытыгъэу ахэр гошыгъагъэх.

Зенэкъокъум анахь дэгъоу зыкӀыщызыгъэлъэгъуагъэхэр Апшеронскэ районым илӀыкӀохэр ары. Ахэм зы теклоныгъэрэ ятӀонэрэ чыплӀитӀурэ къахыгъ. Адыгэ Республикэм щыщэу теклоныгъэр къыдэзыхын зылъэкӀыгъэ закӀор Бзаго Дамир ары. Красногвардейскэ районыр къэзыгъэлъэгъогъэ Роман Мироновым, Роман Сергиенкэм ыкӀи Алина Трофимовам хагъэунэфыкӀырэ чыплӀэхэр къафагъэшъошагъэх. Нахьыжхэм якуп яцэнэрэ щыхъугъ Артем Вариводиныр. Лъэпкъ зыкӀыныгъэм и Мафэ фэгъэхьыгъэу мы зенэкъокъур зэхащэгъ. Ащ кӀэщакӀо фэхъугъэх Мыекъуапэ физическэ культурэмкӀэ ыкӀи спортымкӀэ и Комитетрэ Адыгэ къэралыгъо университетымрэ.

Гандбол

Зичэзыу ешлэгъум зыфегъэхьазыры

Урысыем изенэкъокъу и Суперлигэ щешӀэрэ «АГУ-Адыифым» зичэзыу ешлэгъум зыфегъэхьазыры.

Мыекъуапэ къэкӀошт «Кубань» (Краснодар). Командэхэр ятӀонэрэу зэлукӀагъэх, апэрэм краим илӀыкӀохэр нахь щылъэшыгъэх.

Наталя Дерепаскэр зипэщэ командэм теклоныгъэр къыдихы-щтмэ непэ къэнэфэщт. ЗэлукӀэгъур пчыхьэм сыхьатыр 6-м рагъэкъэщт.

Къатхэхэрэм яшӀошрэ редакцием иеплъыкӀэхэмрэ зэтемыфэнхэ альэкӀыщт.

НэкӀубгъор зыгъэхьазырыгъэр БЗЭШУ Асхьад.

Зэхэзышагъэр ыкӀи къыдэзы-гъэкӀырэр: АР-м лъэпкъ Іофхэм-кӀэ, ІэкӀыб къэралхэм ащысэурэ тильэкӀкӀэ-гъухэм адырІэ зӀпхы-ныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр: 385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыгъэр: 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79

Редакцием авторхэм къаӀихырэр А4-кӀэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчӀагъэкӀэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дӀлӀгъэу, шрифтыр 12-м нахь цӀыкӀунэу щытӀэп. Мы шапхъ-хэм адимыштӀэрэ тхыгъэхэр редакцием зӀкӀегъэкӀожыхь.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр: УФ-м хэутын ІофхэмкӀэ, телерадиокъэтын-хэмкӀэ ыкӀи зӀлы-ІэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплӀэ гъӀоры-шӀанІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр АО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр, 268

ЗӀкӀэмкӀи пчӀагъэр 4033
Индексхэр П 4326
П 3816
Зак. 1862

Хэутыным узчыкӀӀтхэнэу щыт уахьтӀэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкӀӀтхэгъэхэ уахьтӀэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаІэр МӀшлӀэкъо С. А.

Редактор шъхьаІэм игуадзэр Тэу З. Дз.

ПшӀэдэжӀыжъ зыхьырэ секретарыр ЖакӀэмыкӀо А. З.